

Gemeenteraad Huizen
Graaf Wichman 10
1276 KB Huizen

Onderwerp: Vragen van de fractie van Leefbaar Huizen over fonteinkruid in het Gooimeer
Uw brief van : 1 februari 2021 Nummer : 1135584
Ons kenmerk : ont/lmv Toestel nr : 4 57

Huizen : VERZONDEN 10 FEB. 2021 Uw kenmerk : Bijlagen :

Bij beantwoording van deze brief, graag datum, nummer en onderwerp vermelden.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 1 februari ontvingen wij schriftelijke raadsvragen van de fractie van Leefbaar Huizen over het maaien van waterplanten in relatie tot de uitkomsten van watersysteemanalyse. De brief is bijgevoegd als bijlage. Hieronder treft u de beantwoording van de gestelde raadsvragen.

Vragen:

In de Gooi- en Eemlander van 1 februari jl. konden we lezen dat maaien van het fonteinkruid in het Gooimeer geen zin heeft. We weten al sinds jaren dat het maaien van het fonteinkruid een zinloos en dure aangelegenheid is en ook de oplossing niet is. Het is ons ook bekend dat Rijkswaterstaat het fonteinkruid jaren geleden gezaaid heeft om de (blauw) alg tegen te gaan. Dit wordt hoofd zakelijk veroorzaakt door de fosfaten die door de Eem geloosd worden op het Eem en Gooimeer.

- 1. Was het college op de hoogte dat er een onderzoek liep?**
- 2. Is het college op de hoogte gebracht van het eind resultaat van het onderzoek?**
- 3. Is het college op de hoogte dat het geen zin heeft om het fonteinkruid te maaien?**
- 4. Zo ja, waarom heeft het college samen met Rijkswaterstaat niet naar een andere oplossing gezocht?**
- 5. Wat is de uitkomst van het contact dat het college heeft gehad met Wageningen m.b.t. oplossing woekeren fonteinkruid?**
- 6. Is het college bereid in hun overleg met de Randmeren te gaan onderzoeken naar betere oplossing zowel tegen de algengroei als dat van het fonteinkruid**

Antwoorden:

Het college was op de hoogte van dit onderzoek en ook de onverwachte uitkomsten hiervan. Wij hebben de raad hierover op 2 oktober 2020 geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief van de Coöperatie Gastvrije Randmeren. Wij voegen deze nogmaals als bijlage toe.

Om de uitbundige groei van waterplanten in de Randmeren te onderzoeken heeft Gastvrije Randmeren aan bureau Witteveen+Bos gevraagd een systeemanalyse en effectenanalyse uit te voeren van het Gooi- en Eemmeer. Doel was om te kunnen laten zien dat het watersysteem van het Gooi- en Eemmeer veel 'robuuster' zou zijn geworden. Dit ter onderbouwing om toekomstige voorstellen voor structurelere maatregelen zoals verdiepen mogelijk te maken. Helaas bleken de uitkomsten van deze analyse te laten

zien dat het Gooi- en Eemmeer er juist niet zo goed voor staat. Dit was een zeer onverwachte uitkomst. Het heldere water en de uitbundige plantengroei leken te wijzen op een goede waterkwaliteit. In tegenstelling tot die verwachting zijn het Gooi- en Eemmeer nog steeds zeer kwetsbaar voor omslag naar een troebelere situatie. Een indicator daarvoor is de mossel-stand die blijkt te zijn ingestort. Met name de goede mosselstand heeft de afgelopen jaren gezorgd voor de verbetering van het doorzicht en helder water. Mosselen kunnen het water namelijk heel goed en snel zuiveren. De nutriëntentoevoer (nitraten en fosfaten) vanuit de Eem is nog steeds en blijvend te hoog. Nu de mosselstand is ingestort (een natuurlijk proces) zou het watersysteem weer terug kunnen vallen naar een situatie uit het verleden met troebel water en algengroei (en daardoor wel minder waterplanten).

Kortgezegd is de conclusie van het onderzoek dat het watersysteem van het Eem- en Gooimeer kwetsbaar is voor een teruggang naar een troebele en algenrijke toestand. Dit zou inhouden dat we als randmerengebied als geheel weer een stap terug zetten in de tijd.

Wij willen de conclusies van de journalist in het artikel in de Gooi- en Eemlander echter wel nuanceren. Op de korte termijn (komende zomer) verandert er niets. De huidige maaivergunning is komende zomer nog geldig en deze uitgaven zijn financieel gedekt. Voor de periode daarna, maar zeker de langere termijn, zijn er grotere onzekerheden. Dit is niet iets dat wij lokaal op kunnen lossen en juist daarom is onze deelname aan *de landelijke werkgroep waterplanten Zuidelijk IJsselmeergebied** een grote meerwaarde. De waterplantenproblematiek in het Zuidelijk IJsselmeergebied vraagt om een gezamenlijke aanpak van Rijk en regio (gemeenten aan Gooi- en Eemmeer samen met de Coöperatie Gastvrije Randmeren). De regio doet wat zij kan zelf en draagt bij het Rijk oplossingen aan die de regio overstijgen. De verontrustende resultaten van de watersysteemanalyse zijn vreemd genoeg, hier juist een kans.

De watersysteemanalyse laat zien dat op korte termijn beheermaatregelen voor de waterkwaliteit nodig zijn door de waterbeheerders Rijkswaterstaat en waterschap Vallei en Veluwe. Zij herkennen de resultaten van de watersysteemanalyse, maar zien geen mogelijkheden voor aanpassing van hun huidige beheer en geprogrammeerde Kader Richtlijn Water-maatregelen op basis van de huidige budgetten. Echter zonder budget voor verdergaande maatregelen is het risico dat het water op korte termijn weer troebel wordt.

De landelijke werkgroep is, onder aanvoering van de provincie Noord-Holland, een lobby gestart voor de benodigde investeringen in ons gebied. Ook de andere provincies, Flevoland, Utrecht en Gelderland, zijn aangehaakt en dat maakt de lobby nog sterker. Nodig is een integraal plan met inrichtingsmaatregelen in de vorm van verdiepingen voor de waterrecreatie, maar zeker ook gecombineerd met ver-ondiepingen voor de natuur. Die balans moet altijd gewaarborgd blijven. Kennis vergaren en uitwisselen is een vaste taak binnen de werkgroep zoals het delen van bestaande en nieuwe onderzoeksresultaten, of zoals de watersysteemanalyse, het uitzetten van een nieuw onderzoek.

In Huizen moeten wij deze lobby zo veel mogelijk bestuurlijk ondersteunen. Hierbij kunt u als raad ook verschil maken door dit bij uw eigen partijen wederom onder de aandacht te brengen. Het is belangrijk de financiële vertaling van deze lobby terug te zien in het nieuwe regeerakkoord. Hiermee hopen wij niet alleen antwoord te hebben gegeven op de vragen van Leefbaar Huizen, maar ook inzicht te hebben verschaft in het proces dat zich buiten uw gezichtsveld, maar wel in groot belang van Huizen, afspeelt. Ook roepen wij u op hierin uw steentje bij te dragen.

* *De landelijke werkgroep waterplanten IJsselmeergebied* bestaat uit (ambtelijk) vertegenwoordigers van het Ministerie van I&W, RVO, provincies Noord-Holland en Flevoland, gemeenten Amsterdam, Almere, Hoorn en Huizen, Coöperatie Gastvrije Randmeren, natuurorganisatie Coalitie Het Blauwe Hart Natuurlijk, watersportorganisaties Hiswa/Recron, Watersportverbond en De Toerzeilers en Sportvisserij NL.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders,

P.W.J. Veldhuisen
gemeentesecretaris

N. Meijer
burgemeester

Bijlage 1: Vragen van Leefbaar Huizen d.d. 1 februari 2021

Bijlage 2: Raadsinformatiebrief van Coöperatie Gastvrije Randmeren najaar 2020

Raadsinformatiebrief najaar 2020

Gastvrije Randmeren wil u via deze Raadsinformatiebrief op de hoogte brengen van een onverwachte ontwikkeling die gevolgen kan hebben voor het recreatief beheer (o.a. waterplanten maaien) van het water van de Randmeren.

Aanleiding

In de ledenvergadering van 24 september 2020 is besloten alle gemeenteraden van de 16 gemeenten op de hoogte te brengen van onderzoek in opdracht van de coöperatie. Ook de gemeenten aan de Veluwerandmeren zijn deelnemer aan het recreatief beheer van waterplanten, en ontwikkelingen op de Zuidelijke Randmeren zijn direct van invloed op het gehele Randmerengebied. Het onderzoek treft u op korte termijn op de website www.gastvrijerandmeren.nl.

Waar gaat het om?

Om de uitbundige groei van waterplanten in de Randmeren te onderzoeken heeft Gastvrije Randmeren aan bureau Witteveen+Bos gevraagd een systeemanalyse en effectenanalyse uit te voeren van het Gooi- en Eemmeer. De uitkomsten van deze analyse laten zien dat het Gooi- en Eemmeer er niet zo goed voor staat. Met deze uitkomst hadden de leden geen rekening gehouden.

Kortgezegd is de conclusie dat het watersysteem kwetsbaar is voor omslag naar een troebele en algenrijke toestand. Dit zou inhouden dat we als randmerengebied als geheel weer een stap terug zetten in de tijd. Het kan ook inhouden dat er minder ruimte is om in te grijpen in de waterplantengroei. Ook dan komt de recreatie onder druk. Het is duidelijk dat zowel natuur als recreatie onder druk staan.

Hoe verder met beheer van waterplanten?

Watersysteemanalyse schetst kwetsbaar beeld Gooi- en Eemmeer

Het is met deze analyse onzeker geworden of het maaibeheer in de huidige vorm kan worden gecontinueerd. De economische consequenties voor de gemeenten langs het Gooi- en Eemmeer zijn niet te onderschatten als er niet meer ingegrepen kan worden in de plantengroei en de doorvaarbaarheid en daarmee de recreatiemogelijkheden en de veiligheid op het water ernstig beperkt worden. Maar ook voor de gemeenten langs Veluwerandmeren kan dit gevolgen hebben. Deze gemeenten hebben minder last van waterplantenoverlast, maar als Gooi- en Eemmeer minder aantrekkelijk worden voor recreatie dan vindt er ook minder doorvaart plaats naar de Veluwerandmeren. Ook daar zullen gemeenten en ondernemers dan worden geraakt.

Gastvrije Randmeren vindt het van levensbelang voor de recreatievaart dat er in een toekomstperspectief niet alleen aandacht is voor de natuur maar dat er ook ruimte is voor de recreatieve en economische waarde en functie van de meren. Er is de coöperatie dus veel aan gelegen om met de uitkomsten snel aan de slag te gaan.

Ruimte voor recreatie

Gastvrije Randmeren ervaart de urgentie dit probleem te bespreken met omliggende provincies en het Ministerie om het tij te keren. Er is in november 2019 vanuit een positief beeld opdracht gegeven voor deze analyse, om daarmee nieuwe scenario's en pilots te kunnen ontwikkelen om recreatie meer ruimte te geven. Nu blijkt het Gooi- en Eemmeer er min of meer slecht voor te staan. De gemeenten aan het Gooi- en Eemmeer zagen veel verbeteringen in de afgelopen 20 jaren. De bestuurders zijn dan ook verrast met de uitkomst van de analyse en willen meer helderheid over de impact voor de gemeenten.

Toekomstperspectief

Al jaren trekken Rijkswaterstaat, Waterschappen en de gebiedscoöperatie samen op in vraagstukken die de Randmeren raken. Na de onverwachte uitkomst van de watersysteemanalyse hebben de partners afgesproken als eerste stap de ruimte in kaart te brengen die er nog wel is voor ingrepen zoals maaien, verdiepen en pilots. Zodat een beeld ontstaat van het toekomstperspectief van de zuidelijke Randmeren op korte termijn. Voor een toekomstperspectief op langere termijn zijn vervolgstappen gezet voor bestuurlijke gesprekken met omliggende provincies en stakeholders om samen een plan te maken en op Rijksniveau het gesprek aan te gaan.

Waterkwaliteit

Het heldere water en de uitbundige plantengroei leken te wijzen op een goede waterkwaliteit. In tegenstelling tot die verwachting zijn het Gooi- en Eemmeer kwetsbaar voor omslag. De mossel-stand is gemeten en blijkt ingestort en de nutriëntentoevoer (fosfaat) vanuit de Eem is blijvend te hoog. Dit geeft een dreiging van troebel water en algengroei en dat is ongewenst, zo is bekend vanuit het verleden. De watersysteemanalyse geeft een indicatie van de draagkracht van het watersysteem van de zuidelijke Randmeren. Het blijkt dat monitoring en analyse noodzakelijk zijn om goed grip te houden op de waterkwaliteit.

Huizen 1 Februari 2020

Geacht college,

In de Gooi en Eemlander van 1 februari jl. konden we lezen dat maaien van het fonteinkruid in het Gooimeer geen zin heeft.

We weten al sinds jaren dat het maaien van het fonteinkruid een zinloos en dure aangelegenheid is en ook de oplossing niet is.

Het is ons ook bekend dat Rijkswaterstaat het fonteinkruid jaren geleden gezaaid heeft om de (blauw) alg tegen te gaan. Dit wordt hoofd zakelijk veroorzaakt door de fosfaten die door de Eem geloosd worden op het Eem en Gooimeer.

Vragen.

1. Was het college op de hoogte dat er een onderzoek liep?
2. Is het college op de hoogte gebracht van het eind resultaat van het onderzoek?
3. Is het college op de hoogte dat het geen zin heeft om het fonteinkruid te maaien?
4. Zo ja, waarom heeft het college samen met Rijkswaterstaat niet naar een andere oplossing gezocht?
5. Wat is de uitkomst van het contact dat het college heeft gehad met Wageningen m.b.t. oplossing woekeren fonteinkruid?
6. Is het college bereid in hun overleg met de Randmeren te gaan onderzoeken naar betere oplossing zowel tegen de algengroei als dat van het fonteinkruid?

Graag mondeling antwoord op deze vragen in de raadsvergadering van 11 februari a.s..

Rik de Bruijn

Leefbaar Huizen